

Η Κούβα θέτει την επιστήμη, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στην υπηρεσία του εργαζόμενου λαού

του Αντρέας Πέρες

*OSVALDO GUTIERREZ:
Φοιτητές/τριες, καθηγητές/τριες στην Κούβα προετοιμάζονται για την καθημερινή τους επίσκεψη σε σπίτια στη μάχη κατά του κοροναϊού. Οι κατακτήσεις του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης στην Κούβα προέκυψαν από το γεγονός ότι οι εργάτες και οι αγρότες ασκούν την πολιτική εξουσία επί έξι δεκαετίες.*

Τη στιγμή που η κρίση την οποία προκάλεσε η πανδημία του Covid-19 συνεχίζει να αποκαλύπτει πόσο ταξικά διαχωρισμένο είναι το διαλυμένο σύστημα «υγειονομικής περίθαλψης» στις ΗΠΑ, η επαναστατική Κούβα δείχνει ότι υπάρχει η δυνατότητα μιας διαμετρικά αντίθετης αντιμετώπισης, και στο ίδιο το νησί αλλά και σε διεθνές επίπεδο.

Μέχρι και τις 3 Οκτώβρη, η Κούβα είχε 5.718 επιβεβαιωμένα κρούσματα και 122 θανάτους από τον Covid -19, πράγμα που αντιπροσωπεύει μια κατά κεφαλήν θνησιμότητα της τάξης του 1.08 ανά 100.000 κατοίκους, ένα από τα μικρότερα ποσοστά στον κόσμο – εξήντα φορές μικρότερο από εκείνο των ΗΠΑ.

Η Κούβα έχει εφαρμόσει πολλά από τα ίδια προληπτικά μέτρα που λαμβάνονται σε όλο τον κόσμο ώστε να ελαχιστοποιηθεί η εξάπλωση του ιού, από τη χρήση μάσκας μέχρι τη διακοπή λειτουργίας των εστιατορίων. Αλλά η Κούβα είναι η μόνη χώρα που έχει κινητοποιήσει την εργατική της τάξη ώστε να προστατευθεί ολόκληρος ο πληθυσμός. Οι Κουβανοί, αντί να εγκαταλείπεται ο καθένας και να ψάχνει να βρει λύση για τον εαυτό του, αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως είναι οι ζημιές από τους τυφώνες ή σήμερα η πανδημία, λέγοντας, όπως πάντα, «Δεν αφήνουμε κανέναν να τα βγάλει πέρα μόνος του».

Και καμία άλλη χώρα δεν είναι ικανή να παρέχει αυτό που παρέχει η Κούβα – μια πραγματική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για όλους και για όλες. Με άλλα λόγια, εάν έχεις μολυνθεί από έναν ιό ή εάν

αρρωστήσεις, θα λάβεις την απαραίτητη φροντίδα, και κανένας δεν θα σε ρωτήσει πώς θα πληρώσεις τον λογαριασμό.

Ο όρος «διαλογή» –που συνήθως χρησιμοποιούν τα αφεντικά της βιομηχανίας υγειονομικής περίθαλψης στις ΗΠΑ αλλά και σε ολόκληρο τον καπιταλιστικό κόσμο ώστε να δικαιολογήσουν το γεγονός ότι εκατομμύρια ηλικιωμένοι ή όσοι έχουν μειωμένη δυνατότητα να πληρώσουν το λογαριασμό αφήνονται τελευταίοι στη σειρά για μια σοβαρή φροντίδα – είναι κάτι τελείως αντίθετο προς την ανθρώπινη αλληλεγγύη που υπάρχει μεταξύ του εργαζόμενου λαού στην Κούβα.

«Η Κούβα συνεισφέρει δυσανάλογα πολλά κατά τις πανδημίες με τον ‘στρατό με τα λευκά’», είναι ο τίτλος ενός άρθρου στο ειδησεογραφικό πρακτορείο Reuters που αναγνωρίζει την συμβολή των διεθνιστικών αποστολών της Κούβας. Οι μπριγάδες Κουβανών εθελοντών γιατρών και νοσηλευτών έχουν προσφέρει τις υπηρεσίες τους σε σχεδόν 40 χώρες σε πέντε ηπείρους κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Σημειώνοντας ότι η Κούβα έχει μια από τις μεγαλύτερες στον κόσμο αναλογίες γιατρών ανά κάτοικο, οι συγγραφείς μας λένε ότι, ακόμα και πριν την επιδημία, η Κούβα είχε 28.000 ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό που πρόσφερε τις υπηρεσίες του διεθνώς. Άλλοι 4.000 έχουν σταθεί οπουδήποτε τους ζητήθηκε για την καταπολέμηση του κοροναϊού.

Αυτοί οι εθελοντές γιατροί και νοσηλευτές έχουν γίνει ιδιαίτερος στόχος των επιθέσεων των κυρίαρχων των ΗΠΑ, οι οποίοι συνηθίζουν να ασκούν τρομερές πιέσεις σε οποιαδήποτε κυβέρνηση ημιαποικιακής χώρας που τολμά να αναζητήσει τη βοήθεια της Κούβας.

Η απάντηση της Κούβας στην πανδημία του θανατηφόρου ιού Έμπολα το 2014 στη Δυτική Αφρική ήταν επίσης συγκλονιστική. Οι Κουβανοί διεθνιστές γιατροί και νοσηλευτές πήγαν στις χώρες όπου είχε ιδιαίτερα εξαπλωθεί ο ιός, έσωσαν πολλές ζωές και βοήθησαν να τεθεί η αρρώστια αυτή υπό έλεγχο. Η συναρπαστική ιστορία τους περιγράφεται στο βιβλίο του Ενρίκε Ουμπιέτα, *Red Zone: Cuba and the Battle Against Ebola in West Africa* [Κόκκινη Ζώνη: Η Κούβα και η μάχη κατά του έμπολα στη Δυτική Αφρική], που πρόσφατα έχει εκδώσει ο εκδοτικός οίκος Pathfinder Press στις ΗΠΑ στα αγγλικά και στα ισπανικά.

Προϊόν της επανάστασης

Τα επιτεύγματα της Κούβας όσο αφορά την επιστήμη και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη πηγάζουν από τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές κατακτήσεις του εργαζόμενου λαού της Κούβας. Οι κατακτήσεις αυτές είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι οι εργαζόμενοι απέσπασαν την πολιτική εξουσία από τα χέρια των πρώην κυρίαρχων καπιταλιστών στην Κούβα και των ιμπεριαλιστών των ΗΠΑ οι οποίοι τους στήριζαν.

Ένα πρόγραμμα σειράς εκπομπών στη Νοβά από την Public Broadcasting Service (PBS) τον Απρίλη με τίτλο «Η ελπίδα της Κούβας για τον καρκίνο» [«Cuba’s Cancer Hope: Can Cuba’s Innovative Lung Cancer Vaccines Give New Hope to Patients Across the World?»], μας περιγράφει μία πτυχή αυτής της ιστορίας.

Πρόκειται για την ανάπτυξη από τους Κουβανούς επιστήμονες ενός εμβολίου, του CIMAvax-EGF, για τη θεραπεία του καρκίνου του πνεύμονα σε αναπτυγμένο στάδιο.

Ο καρκίνος είναι μια από τις κύριες αιτίες θανάτου παγκοσμίως. Σχεδόν δέκα εκατομμύρια άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο από την αρρώστια αυτή, 600.000 μόνο στις ΗΠΑ. Και ο καρκίνος στους πνεύμονες είναι η κύρια αιτία αυτών των θανάτων και στην Κούβα αλλά και στις ΗΠΑ.

Οι κλινικές δοκιμές στην Κούβα, τις οποίες περιγράφει η εκπομπή του PBS, δείχνουν ότι το εμβόλιο είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό στη θεραπεία ορισμένων ασθενών με καρκίνο του πνεύμονα σε αναπτυγμένο στάδιο. Σχεδόν 15% των ασθενών που λαμβάνουν το εμβόλιο επιβιώνουν πέντε ή και περισσότερα χρόνια. Το ποσοστό επιβίωσης των ασθενών που δεν λαμβάνουν το εμβόλιο βρίσκεται στο μηδέν.

Το βίντεο περιγράφει επίσης μια κοινή προσπάθεια μεταξύ του Roswell Park Comprehensive Cancer Center στο Μπάφαλο της Νέας Υόρκης, ένα από τα κορυφαία αντικαρκινικά ιδρύματα στις ΗΠΑ, και κουβανικών ιατρικών ιδρυμάτων για τη διερεύνηση των λόγων που ορισμένοι ασθενείς αντιδρούν θετικά στο εμβόλιο ενώ άλλοι όχι. Αυτό ενδεχομένως να οδηγήσει στην επέκταση της σωτήριας χρησιμότητάς του.

«Πως είναι δυνατόν μια χώρα τόσο φτωχή και απομονωμένη όπως η Κούβα να αναπτύσσει τόσο προηγμένα φαρμακευτικά προϊόντα όπως αυτό;» ρωτάει ο σχολιαστής του προγράμματος. «Η μοναδική προσέγγιση της Κούβας προς την ιατρική έρευνα ξεκινά πριν από 60 χρόνια, με την Κουβανική Επανάσταση», απαντά ο ίδιος.

«Δεν ήταν μόνο μια αλλαγή κυβέρνησης [το 1959]», λέει ο Χουάν Βέλα Βαλντές, πρώην υπουργός ανώτατης εκπαίδευσης της Κούβας. «Ήταν κυρίως μια αλλαγή της οικονομικής, της πολιτικής και της κοινωνικής δομής της χώρας».

Στο βίντεο φαίνεται ότι η κουβανική σοσιαλιστική επανάσταση και η πεποίθηση της ηγεσίας της ότι η υγειονομική φροντίδα είναι ένα ανθρώπινο δικαίωμα και ότι η επιστήμη θα πρέπει να υπηρετεί τις ανθρώπινες ανάγκες, έχει πολλά να κάνει με τα επιτεύγματα της ιατρικής της Κούβας. Αυτά περιλαμβάνουν μερικά καινοτόμα φάρμακα, όπως το CIMAvax-EGF, στα οποία έχουν δωρεάν πρόσβαση όσοι τα χρειάζονται στην Κούβα.

«Η ελπίδα της Κούβας για τον καρκίνο» δείχνει πλάνα από την πρώτη περίοδο της επανάστασης που περιλαμβάνουν την ομιλία του Φιντέλ Κάστρο το 1960, γνωστή ως Πρώτη Διακήρυξη της Αβάνας, στην οποία παρουσιάζει το πρόγραμμα της επανάστασης σε συγκέντρωση πάνω από ενός εκατομμυρίου ανθρώπων.

Ο Κάστρο είπε, και ο κουβανικός λαός διακηρύττει, μαζί με το δικαίωμα των αγροτών να καλλιεργούν τη γη και το δικαίωμα των εργαζομένων στους καρπούς της εργασίας τους, «το δικαίωμα των ασθενών στην υγειονομική και νοσοκομειακή φροντίδα». Και η επαναστατική κυβέρνηση οργάνωσε τους εργαζόμενους για την πραγματοποίηση αυτών των υποσχέσεων.

Η Κούβα σήμερα έχει τους περισσότερους ανά κάτοικο γιατρούς στον δυτικό κόσμο, έξι για κάθε χίλιους ανθρώπους, τρεις φορές περισσότερους από ό,τι στις ΗΠΑ. Το προσδόκιμο ζωής είναι τα 78,66 χρόνια, υψηλότερο από εκείνο των ΗΠΑ και ένα από τα υψηλότερα στον κόσμο.

Το οικονομικό εμπάργκο των ΗΠΑ

Το «οικονομικό εμπάργκο [των ΗΠΑ] θα συνεχίσει να είναι μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ερευνητική συνεργασία με το Roswell Park-CIM», μας λέει ο παρουσιαστής του προγράμματος στο PBS. Αναφέρει παραδείγματα των επιπτώσεων που έχει ο οικονομικό αποκλεισμός στην καθημερινή ζωή των Κουβανών, καθώς και στην ιατρική έρευνα. Η Ουάσιγκτον έχει συνεχίσει να σκληραίνει το εμπάργκο, ελπίζοντας ότι δυσκολεύοντας όλο και περισσότερο τη ζωή των εργατών και των αγροτών θα υπονομεύσει την υποστήριξή τους στην επανάσταση.

Η διακυβέρνηση του Ντόναλντ Τραμπ επέβαλε άλλη μία σειρά από κυρώσεις στις 23 Σεπτέμβρη, απαγορεύοντας στους πολίτες των ΗΠΑ να μένουν σε ξενοδοχεία που ανήκουν στην κυβέρνηση της Κούβας.

Τα επιτεύγματα της Κούβας όσο αφορά την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που περιγράφονται στο βίντεο και η διεθνιστική προέκτασή τους παγκοσμίως, μας παρέχουν ισχυρά επιχειρήματα για την αναγκαιότητα μιας σοσιαλιστικής επανάστασης.